

РЕЦЕНЗІЯ

на наукову роботу __ Гострий казурик _____, представлену на Конкурс
(шифр)

Зі спеціальності «Право»

(назва галузі знань, спеціальності, спеціалізації)

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки рукопису наукової роботи ¹	Рейтингова оцінка. Максимальна кількість балів (за 100-бальною шкалою)	Бали
1	Актуальність проблеми	10	10
2	Новизна та оригінальність ідей	15	5
3	Використані методи дослідження	15	10
4	Теоретичні наукові результати	10	5
5	Практична направленість результатів (документальне підтвердження впровадження результатів роботи)	20	0
6	Рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації	5	1
7	Ступінь самостійності роботи	10	5
8	Якість оформлення	5	3
9	Наукові публікації	10	0
10	Недоліки роботи (пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-9):		
<p>Пункт 2. Новизна та оригінальність ідей</p> <p>Максимально передбачено 15 балів, проте судячи із основного тексту і висновків якоїсь новизни чи оригінальності ми не побачимо, оскільки в основному йдеться про загальні речі щодо необхідності вдосконалення правового регулювання, урахування практики тощо.</p> <p>Деякі думки викладені не зовсім зрозуміло. Так, незрозумілим є твердження про те, що «Визначення «необхідне» щодо соціально-політичних та інституційних змін у цьому контексті означає природне, органічне та оптимальне.» (с. 37).</p> <p>«Отже, як свідчить внутрішній досвід становлення багатопартійних систем...» (с. 38). - про який внутрішній досвід йдеться? Зарубіжний досвід чи України?</p> <p>Деякі конструкції є неузгодженими. Так, на с. 38 вказано: «Політична партія в Україні відображає політичне, економічне та ідеологічне розмаїття національного життя. Вони формують...». Тобто йдеться спочатку про одну, а потім вже про множину.</p> <p>Також на с. 6:</p> <ul style="list-style-type: none">«Кожна політична партія має- ідеологія- політична платформа- Організаційна структура- специфічні прийоми і засоби діяльності- Соціальна база;			

¹ Галузеві конкурсні комісії мають право вносити додаткові критерії оцінки рукопису наукової роботи, що враховують специфіку даної галузі знань, спеціальності, спеціалізації (20 балів). У цьому випадку максимальна сума балів буде 120.

- Маси виборців (виборці, які голосують за політичні партії).»

Ще на с. 22:

«Таким чином, належність до депутатської фракції чи коаліційного уряду не позбавляє народного депутата права діяти у Верховній Раді України в інтересах Українського народу та керується совістю [27].» 27. Цвік М. В. Загальна теорія держави і права: підручник для студ. юрид. вищ. навч. закл. / М. В. Цвік, О. В. Петришин та ін. Харків: Право, 2019. 584 с. (До речі, джерело під редакцією М.В. Цвіка було видано у 2009, а не у 2019 році, М.В. Цвік помер у 2011 році).

У висновках на с. 38 міститься посилання на джерело [6, с. 4; 28], проте для висновків використання посилань не є характерним і це може свідчити про зменшення авторського підходу, новизни, оригінальності ідей тощо.

На с. 5 вказано, що «Масові вечірki як інститут європейської культури в сучасному розумінні виникли лише в середині 20 століття і поступово поширилися на культури країн і народів інших континентів». Яке відношення мають «вечірki» (і в якому контексті використовує це поняття автор) до політичних партій?

На с. 10 вказано: «Після формування у січні 2002 р. більшості у Верховній Раді України вплив політичних партій та їх фракцій на політику законодавчої влади України значно зріс.» Проте після реформи 2004 року роль партій при формуванні уряду зріз ще більше (за рахунок інституту коаліції). Чому автор приділяє увагу інститут більшості, якого зараз вже не існує, але не вказує на коаліцію? А от на с. 21 автор все ж згадує про коаліцію.

Не зовсім зрозумілим є твердження: «З аналізу положень Конституції України можна зробити висновок, що парламентські фракційні коаліції набули статусу стабільної більшості. Основними критеріями є наявність організованої, формалізованої стабільної більшості народних депутатів України та стабільної більшості голосів, необхідної для формування Кабінету Міністрів України та прийняття Закону «Про Верховну Раду». України» та іншими нормативно-правовими актами.» (С. 21). Який зв'язок коаліції із прийняттям Закону «Про Верховну Раду»?

На с. 11 вказано: «глава держави може провести попередні консультації з лідерами парламентських фракцій перед поданням кандидатури на пост прем'єр-міністра.» Водночас таку кандидатуру він вносить до парламенту за поданням коаліції депутатських фракцій і відповідні консультації тут не передбачені.

На с. 20 чомусь згадується Рада Міністрів в сенсі Кабінету Міністрів України: «З метою забезпечення певної стабільності в роботі Ради Міністрів компетенція Верховної Ради щодо...».

Потребує пояснення теза на с. 22 роботи: «Конституція України передбачає, що у Верховній Раді України не може бути створена коаліція депутатських фракцій (ч. 10 ст. 83). Якщо за результатами виборів у новообраній Верховній Раді України утворюється депутатська фракція, до складу якої входить більшість народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради України, така фракція має право створити коаліцію депутатських фракцій.» Як це – не може бути створена?

Є питання до переліку на с. 36, де вказані така партія, як політична партія Партія шаріату, а Партія регіонів чомусь вказана двічі.

Тому з 15 можливих за цей параметр видається можливим виставити лише 5.

Пункт 3. Використані методи дослідження
Максимально передбачено 15 балів.

У анотації вказано, що «У процесі дослідження застосовувалися такі методи: аналізу й синтезу у процесі збирання наукових обґрунтувань, типологічний та діалектичний методи під час аналізу та узагальнення практичного і теоретичного матеріалу, компаративістський, а також принцип цілісності (розкладання об'єкта аналізу на частини для розуміння його структури).»

Водночас автор не пояснює хоча б в загальних рисах які методи з перерахованих були використані ним в роботі щодо конкретних питань дослідження. Тому оцінка методології може бути надана на 10 з можливих 15.

Пункт 4. Теоретичні наукові результати

Максимально передбачено за це 10 балів.

Проте виходячи з мотивів, які описані щодо пункту 2 можна виставити не більше 5 балів.

Пункт 5. Практична направленість результатів (документальне підтвердження впровадження результатів роботи)

За це максимально передбачено за це 20 балів. Якщо виходити із наявності зв'язку із практикою в аспекті якихось актів впровадження чи хоча б матеріалів доповідей на конференціях, круглих столах, то жодних матеріалів про це рецензенту не надано, тому виставити якийсь бал за це неможливо. Тому 0 балів.

Пункт 6. Рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації

Максимально передбачено за це 5 балів.

Хоча судячи із досвіду такий низький бал, запропонований у Додатку 2 до Положення про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей, є вкрай непропорційний порівняно із іншими критеріями оцінювання. Адже саме ступінь опрацювання літератури можна перевірити найбільш достовірно і це суттєво впливає на загальну оцінку дослідження.

Щодо конкретної оцінюваної роботи, то в ній вказано 35 джерел. Водночас деякі джерела викликають сумнів у їх релевантності. Наприклад:

1. Асканазій С.І. Про основи правовідносин між державними соціалістичними організаціями. Вчені зап. Юридич. ін-та. 2018.С. 657-672.

7. Господарський кодекс України. К.: Школа, 2003. 192 с.

8. Цивільний кодекс України. К.: Школа, 2015 .

9. Цивільне право України / За ред. А.А. Пушкіна, В.М. СамойленкоХ.: Основа, 2016. Ч. 1.

10. Цивільне право: підручник. У 2-х т. Т. I/Отв. Є.А. Суханов. М.:БЕК, 2018.

11. Грибанов В.П. Юридичні особи. К, 2021.

12. Дзера О.В., Кузнєцова Н.С., Луць В.В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. У 2-х т. Том 1. 3-є вид., перероб. ідоп. К.: Юрінком Інтер, 2018. Т. I. 832 с.

13. Заїка Ю.О. Українське цивільне право. Навч. посіб. К. Істина, 2015. 312 с.

14. Красавчиков О.А. Сутність юридичної особи. Держава і право. 2016. №2. С. 65-69.

15. Майданик Р.А., Кузнєцова Н.С., Дзера О.В. Цивільне право. Практикум: навч. посіб. для студ. вузів К. Правова єдність, 2018. 624 с.

16. Мусін В.А. Вольові акти державного підприємства та проблема сутності юридичної особи. Юриспруденція, 2013. № 1. С. 34-37.

Справа в тому, що цивільне і господарське право має мінімальне відношення до регулювання політичних партій.

Деякі джерела виглядають відверто фйековими (неіснуючими). Наприклад, І. Асканазій С.І. Про основи правовідносин між державними соціалістичними організаціями. Вчені зап. Юридич. ін-та. 2018.С. 657-672.

11. Грибанов В.П. Юридичні особи. К, 2021.

14. Красавчиков О.А. Сутність юридичної особи. Держава і право. 2016. №2. С. 65-69.

Посилання на джерела не ведуть до конкретних сторінок, тому достовірність посилань важко оцінити. На конкретну сторінку ведуть всього 7 посилань – на сторінках 8, 9, 11, 26, 27, 28, 38. Це складає дуже незначний відсоток від усіх посилань в роботі і унеможливує їх перевірку.

В деяких випадках виникають очевидні сумніви. Так, на с. 7 вказано: «У багатьох випадках до складу партійної системи можуть входити створена нею молодіжна організація, жіноча, іноді військова організація, які є засобом реалізації політики партії серед відповідного населення [9].» При цьому джерело під номером 9 - Цивільне право України / За ред. А.А. Пушкіна, В.М. СамойленкоХ.: Основа, 2016. Ч. 1. В цьому джерелі дуже сумнівно, щоб була відповідна інформація. Крім того, саме джерело скоріше має так звучати: - Цивільне право України: Підручник для вузів системи МВС України: У 2-х частинах. Частина I / А.А. Пушкін В.М.Самойленко, Р.Б.Шішка та ін; під ред. проф. А-А-Пушкіна, доц. В.М.Самойленко. - Х.: Ун-т внутр. справ; «Основа», 1996. - 440 с Тобто це не 2016, а 1996 рік.

Або ще приклад із с. 11: «Крім того, спікер парламенту бере участь у роботі погоджувальної ради з правом дорадчого голосу, а голова групи - з правом вирішального голосу. Також принципово змінюються повноваження примирної комісії. Відтепер чітко визначено питання, з яких цей орган може приймати обов'язкові для виконання рішення [15].» Джерело 15 це Майданик Р.А., Кузнецова Н.С., Дзера О.В. Цивільне право. Практикум: навч. посіб. для студ. вузів К. Правова єдність, 2018. 624 с.

Сумнівною є як сама теза, так і посилання на с. 12: «**Більшість політичних партій існують лише три-шість років**, пройшли складний процес становлення та не мають досвіду розвитку. Крім того, незважаючи на те, що українські партії пережили кілька парламентських виборів за змішаною мажоритарно-пропорційною системою, наразі партійна система перебуває на стадії формування та пошуку свого оптимального функціонального вигляду [17].» 17. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права: підручник / М.С. Кельман, О.Г. Мурашин. Київ: Кондор, 2016. – 477с. Адже перші партії з'явилися ще у 1990-х роках і теза про 3-6 років є применшенням.

Багато цитат із законодавства оформлені не як посилання на закон, а із посиланням на підручники із теорії права, наведені у списку джерел (с. 16-18 роботи).

На с. 27 є таке посилання: «Як зазначає Ф. Рудиш, інакомислення є невід'ємною складовою і своєрідним індикатором демократичності суспільства і правової держави: «Цивілізований дисидент – це коли протиріччя між більшістю і меншістю не загрожують основам конституції і правова система» [5, с.6].» Проте джерело 5 це - Зайчук О. В. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. – Київ: Юрінком Інтер, 2016. – 688с.

Враховуючи, що всього балів максимум можна поставити 5, то враховуючи значні недоліки переліку літератури, посилань, вважаю за можливо цей параметр оцінити 1 з 5.

Пункт 7. Ступінь самостійності роботи

Максимально передбачено за це 10 балів.
Проте самостійне виконання перевірити дистанційно неможливо.
Це можна лише опосередковано оцінити, враховуючи цитати, зміст тощо.
Вказаний текст можна цілком написати самостійно. Інше питання, щодо якості і змісту.

Тому пропонується з 10 балів оцінити 5.

Пункт 8. Якість оформлення

Максимально передбачено за це 5 балів.

Є питання до оформлення цитат (відсутність посилання на сторінки у значній кількості посилань), списку літератури (некоректність бібліографічного опису ряду джерел і в ряді випадків некоректні роки видання чи взагалі вигадані джерела), неузгодженості речень (це вже було наведено у другому пункті).

Тому пропонується з 5 балів оцінити 3.

Пункт 9. Наукові публікації

Максимально передбачено за це 10 балів.

Даних про наукові публікації по темі дослідження рецензенту не надходило, тому 0 балів.

Сума балів

39

Загальний висновок __Робота може бути захищена і оцінена комісією на захисті із урахуванням висловлених рецензентом недоліків, які можуть бути додатково перевірені і оцінені на захисті . Рекомендується для захисту на науково-практичній конференції

(рекомендується, не рекомендується для захисту на науково-практичній конференції)

Рецензент

(підпис)

Береніко Григорій Валерійович, Національний

(П.І.Б., місце роботи, посада, науковий ступінь)

юридичний факультет імені Ярослава Мудрого Львівського національного університету

19

лютого

2024 року

м. Львів, кафедра
юридичних наук